

Löpande granskning inom redovisningsområdet 2022

Trollhättans Stad

1 Bakgrund

Enligt den goda seden innebär basgranskningen att revisorerna följer verksamheten under revisionsåret genom att ta del av grundläggande dokument och det löpande flödet av ärenden och beslut. Det innebär också att det ska ske en granskning inom redovisningsområdet avseende väsentliga och riskfyllda delar av kommunens system och rutiner och att det finns ett systematiskt arbete med den interna kontrollen inom redovisningsområdet. Utöver basgranskningen kan det beslutas om fördjupade insatser utifrån framtagna risk- och väsentlighetsanalys. Nedan har vi beskrivit vad som omfattas av basgranskningen och inom vilka områden som vi föreslår att det sker en utökad granskning. Detta för att säkerställa att räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig samt som grund för uttalande om räkenskaperna är rättvisande.

Att den interna kontrollen är tillräcklig innebär att väsentliga risker har en aktiv kontroll och är ändamålsenligt utformad, dvs att den förebygger, upptäcker och åtgärdar fel i redovisningen. Vidare innebär en tillräcklig intern kontroll att arbetet med den interna kontrollen är strukturerat samt integrerat i organisation, system, processer och i det löpande arbetet. Med intern kontroll ur ett redovisningsperspektiv avses systematiskt ordnade kontroller i organisation, system, processer och rutiner som på en rimlig nivå säkerställer att den finansiella rapporteringen är ändamålsenlig, tillförlitlig och rättvisande.

2 Allmän beskrivning finansiell redovisning i kommunen

Trollhättans Stad redovisar för 2021 intäkter om ca 4 657 mnkr. Kommunen har tillgångar uppgående till totalt 4 719 mnkr. Kommunen innehar 5 helägda bolag. Per 2021-12-31 fanns det totalt 59 154 invånare i kommunen. Den 31 december 2021 hade kommunen 5 039 anställda.

3 Risk- och väsentlighetsanalys

Intäkter i kommunen kommer främst från skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning och uppgår för 2021 till 3 927 mnkr (84 % av totala intäkter). Verksamhetens kostnader uppgår till totalt 4 368 mnkr för 2021 där personalkostnader utgör den enskilt största kostnaden, 2 661 mnkr (61 %). Transaktionsflödet från kommunens personalkostnader och inköp/investeringar är stort och redovisningen av dessa inkluderar ett flertal viktiga kontroller.

Kommunens anläggningstillgångar uppgick per 31/12 2021 till 3 604 mnkr. Investeringar uppgick under 2021 till 380 mnkr. Det är väsentligt att kommunen värderar anläggningstillgångarna korrekt, aktiverar vid rätt tidpunkt, klassificerar i komponenter så att förbrukningen återspeglas i avskrivningsplaner och bedömda nyttjandeperioder. Komponentredovisning för kommunens anläggningstillgångar införs successivt genom tillämpning av större nyinvesteringar och reinvesteringar.

Kommunen redovisar avsättningar för pensioner och övriga avsättningar; återställande av deponi/soptipp och parkeringsavlösen. Att beräkna och uppskatta avsättningar kan vara komplext och bygger ofta på uppskattningar och bedömningar. Det är viktigt att granska vilken rutin det finns för att säkerställa korrekt redovisning av avsättningar.

Ovan analys kommer att uppdateras löpande under året.

4 Väsentlighetskriterium

Väsentlighetskriterium, dvs fel som kan accepteras har fastställts till 47 mnkr. Väsentlighetskriteriet har beräknats med utgångspunkt från kommunens intäkter.

Feltoleransen sätts till 35 mnkr.

Belopp att notera på summa funna fel är 2 mnkr.

5 Revisionsstrategi

Vår preliminära revisionsstrategi är substansgranskningsansatsen. Denna innefattar att vi skaffar oss en förståelse för hur kommunens väsentliga processer fungerar och utvärderar dessa. Vi ställer frågor för att förstå vad som kan gå fel i processerna och hur kommunen hanterar detta, men testar inte kontroller.

6 Basgranskning

En tillräcklig intern kontroll i redovisningen krävs för att såväl kommunstyrelse som revisorer ska kunna bedöma om kommunens redovisning är rättvisande och att kommunen följer gällande redovisningsregelverk. Systemet för intern kontroll i redovisningen ska hjälpa kommunen att styra och följa upp verksamheten i syfte att säkerställa att den fungerar effektivt och ändamålsenligt.

Granskning av intern kontroll ur ett redovisningsperspektiv omfattar en genomgång av väsentliga redovisningsprocesser och under perioden träffade väsentliga avtal, attester, fullmakter, skatter, avgifter, försäkringar, avstämningsrutiner, efterlevnad av lagar och regler, förekomsten av tvister och en övergripande bedömning av den interna kontrollen samt risken för oegentligheter. Risken för oegentligheter bedöms utifrån vår erfarenhet av kommunens verksamhet, vår bedömning av den interna kontrollmiljön samt via intervjuer med ledande befattningshavare. Vi tar även stickprov på verifikationer för att säkerställa att kompletta underlag finns och att behörig person enligt attestordningen godkänt transaktionen.

I basgranskningen ägnar vi även tid till granskningen av väsentliga processer, det vill säga de processerna med högst risk och med betydande påverkan på årsredovisningen.

Följande processer bedömer vi som väsentliga för den finansiella redovisningen i kommunen:

- ▶ Bokslutsprocessen
- ▶ Löneprocessen, inklusive redovisning av pensioner
- ▶ Anläggningsrutinen
- ▶ Exploateringsprocessen
- ▶ Inköp och bankutbetalningar
- ▶ Process för att redovisa moms och skatter och avgifter

Vår förståelse för ovan processer kommer övergripande att kartläggas och utvärderas. I vår granskning inhämtar vi information om vad som kan gå fel i dessa processer och hur kommunen hanterar detta. För att ytterligare bekräfta vår förståelse för kommunens processer gör vi en walk-through. Detta innebär att vi via intervjuer och stickprov följer en transaktion genom flödet från det att en händelse initieras tills den registreras i huvudboken.

Bokslutsprocessen är central utifrån att det sker en mängd avstämningar, reserveringar och bedömningar som kan påverka bokslutet. Den risk för fel, i redovisningen, som föreligger i bokslutsarbetet innebär att bokslutsprocessen alltid bedöms som väsentlig. Bokslutsprocessen omfattar stegen från det att råbalansen tas fram till dess att årsredovisningen är färdigställd. Som en del av denna process går vi igenom rutiner för bokslutsarbetet rörande ansvar, avstämningar, periodiseringar med mera.

Personalrelaterade kostnader utgör den enskilt största kostnaden för kommunen. Vi går igenom kommunens löneprocess och kartlägger de kontroller som tillämpas i processen. I granskningen inkluderas förutom löner; pensioner, löneskatt, källskatt och sociala avgifter. Vidare använder vi ett särskilt framtaget granskningsprogram med 10 standardkontroller för att utvärdera kommunens kontroll över lönerelaterade kostnader. Stickprovvis granskas lönekostnader från anställningsavtal till utbetalning.

Det är av central betydelse att rutiner avseende hantering av anläggningstillgångar fungerar tillfredställande och finns dokumenterande med tanke på hur stor del av balansomslutningen dessa utgör. Vi går tillsammans med ansvarig personal igenom rutiner för anläggningstillgångar, särskilt med avseende på genomförda investeringar. Vi utför granskning enligt ett särskilt granskningsprogram innehållande väsentliga kontroller för anläggningsregistret.

Vid granskning av exploateringsprocessen granskar vi gränsdragningen mellan anläggningstillgång och omsättningstillgång, vidare granskar vi principen för intäktsredovisning av exploateringsprojekt, vilken princip som används för allokering av kostnader och principen för värdering av exploateringsprojekt per balansdagen.

Rutin för inköpsprocessen och hantering av behörigheter, attester med mera granskas. Vi genomför intervju med inköpsansvarig och granskar ett flertal stickprov för att verifiera fakturornas utformning, kontering, attestering, koppling till verksamheten, beställning samt ramavtal. Vi föreslår i år också en fördjupad granskning inom detta område, enligt nedan.

Processen för inköp och bankutbetalningar granskas genom processkartläggning och genom att vi granskar aktualiteten i fullmakter. Vidare granskar vi hur betalningar sker, om det exempelvis krävs två i förening. Vi granskar enligt ett särskilt framtaget granskningsprogram med 10 standardkontroller.

Granskning av redovisning av mervärdesskatt, källskatt och sociala avgifter sker genom processkartläggning och stickprovvis granskning av en månadsredovisning.

7 Tillkommande utökad granskning

Vi föreslår en utökad granskning inom personalrelaterade kostnader genom en dataanalys. Vid en sådan analys granskar vi samtliga kommunens lönetransaktioner för en specifik period, exempelvis januari-oktober. Ett speciellt dataanalysverktyg används för att sortera ut exempelvis stora bruttobelopp, dubbla transaktioner, stora transaktioner, avvikande personnummer och avvikande postnummer.

I spåren av pandemi etc har fråga om att inneha lager, beredskapslager i kommuner aktualiserats. En utökad granskning avseende hur detta redovisas föreslås, huruvida det kostnadsförs eller läggs upp som anläggningstillgång eller omsättningstillgång. Området är en aktuellt och är i fokus för RKR.

I processen för anläggningstillgångar föreslås att en förstudie genomförs gällande redovisning av leasingavtal i enlighet med RKR R5. När kommunen tecknar ett leasingavtal klassificeras det antingen som ett finansiellt eller ett operationellt leasingavtal. Vid bedömning om ett avtal är finansiellt eller operationellt måste det avgöras huruvida de ekonomiska risker och fördelar som är förknippade med att äga en tillgång i allt väsentligt överförs från leasegivaren till leasetagaren. Leasingavtal över lång tid innebär därmed ett stort åtagande för kommunen och den ekonomiska innebörden av avtalet kan i vissa fall likställas med ett avbetalningsköp. Huruvida dessa leasingavtal klassificeras som finansiella leasingavtal eller operationella leasingavtal i redovisningen kan få väsentlig effekt på kommunens finansiella ställning. En kartläggning av omfattningen av leasingavtal påbörjades av ekonomiavdelningen under 2021 gällande fordon och övriga leasingavtal kvarstår att genomlysas. Vi föreslår en förstudie av vilka bedömningar kommunen gör och hur dessa bedömningar dokumenteras i form av underlag och kalkyler inför att nya leasingavtal beslutas.

8 Projektorganisation

Granskningen kommer att genomföras av Anna de Blanche som granskningsledare med ytterligare medarbetare från EY.

9 Kvalitetssäkring

När rapporten från granskning av intern kontroll i redovisningen avlämnas kommer den att vara faktaavstämd med företrädare, i första hand respondenterna, för de områden som granskats.

Som en del i vårt kvalitetsarbete följer EY SKYREV:s riktlinjer avseende planering, rapport-skrivning och avrapportering. Rapporten kommer också att genomgå en intern kvalitetssäkring av EY. Ansvarig för kvalitetssäkringen kommer Hans Gavin att vara.

10 Prövning av oberoende och integritet

En prövning har skett av de sakkunnigas oberoende och integritet i relation till uppdraget och det har inte framkommit några omständigheter som strider mot att någon av medarbetarna ska kunna agera oberoende i denna granskning. Om skäl uppstår kommer en förnyad prövning av oberoendet att göras under granskningsarbetet.

11 Arvode och tidplan

Den beräknade budgeten för basgranskningen är på 57 250 kr.

För tillkommande granskningsinsatser är vårt förslag på omfattning följande:

• Dataanalys löner	40 tkr
• Redovisning av beredskapslager	10 tkr
• Förstudie avseende finansiell leasing	20 tkr

Revisionen har beslutat att anta ovan förslag.

Granskningen avrapporteras preliminärt vid revisorernas sammanträde i december 2022.

Göteborg den 25 maj 2022

Anna de Blanche
Auktoriserad revisor

Mikaela Bengtsson
Certifierad kommunal yrkesrevisor